

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ
ВИПРОБУВАНЬ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Черкаси
2019

УКЛАДАЧІ:

Губенко І.Я. – ректор Черкаської медичної академії, к.м.н., доцент, академік Української академії наук, заслужений лікар України, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Білик Л. В. відповідальний - секретар приймальної комісії, декан медичного факультету Черкаської медичної академії, к.п.н., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Кир'ян Т.І. – завідувач кафедри гуманітарних дисциплін Черкаської медичної академії, к.п.н., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Черепанова М.О. – голова циклової комісії філологічних та історичних дисциплін Черкаської медичної академії, спеціаліст вищої категорії.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри гуманітарних протокол №7 від 06.02.19.

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченого радою Черкаської медичної академії протокол №9 від 25.04.2019.

Пояснювальна записка

Українська мова – державна мова України. Як навчальний предмет українська мова виконує важливі освітні функції. Головна функція рідної мови полягає в тому, що вона є засобом спілкування. Як форма вияву національної особистості вона є засобом самопізнання, саморозвитку і самореалізації людини. Вільне володіння рідною мовою забезпечує здійснення творчих можливостей молоді у всіх сферах життя.

Критерії оцінювання, і порядок оцінювання підготовленості навчальних досягнень абітурієнтів, які складають вступні випробування до Черкаської медичної академії

1. Вступні випробування проводять у формі вступного іспиту шляхом складання письмового тестового іспиту.

2. Кожен екзаменаційний білет письмового тестового іспиту включає 60 тестів з певного конкурсного предмету. Оцінювання здійснюється за 12 та 200 бальною шкалою.

3. Кожне тестове завдання екзаменаційного білету письмового тестового іспиту оцінюється так:

1 бал – правильна відповідь на поставлене питання;

0 балів – відповідь неправильна, відсутня або выбрано більше ніж одну відповідь.

4. Вважається, що абітурієнт успішно склав іспит, якщо він дав 15 і більше правильних відповідей відповідно до Шкали оцінювання, а кількість набраних балів становить, відповідно, 4 і більше (на основі базової загальної середньої освіти).

5. Вважається, що абітурієнт успішно склав іспит, якщо він дав 10 і більше правильних відповідей відповідно до Шкали оцінювання, а кількість набраних балів становить, відповідно, 120 і більше (на основі повної загальної середньої освіти).

6. Бал, яким оцінюється результат іспиту, є кількістю правильних відповідей на білет з 60-ти тестових питань, переведеною у шкалу від 1 до 12 та від 100 до 200 балів у відповідності до Шкали оцінювання.

Абітурієнти повинні знати:

- ❖ поняття про мову, її функції, роль мови у формуванні і самовираженні особистості;
- ❖ зміст основних розділів науки про мову;
- ❖ основні орфоепічні, орфографічні, пунктуаційні правила;
- ❖ морфологічні ознаки та синтаксичну роль частин мови;
- ❖ загальні відомості про просте і складне речення, однорідні члени речення, речення із вставними словами, відомості про відокремлені та уточнюючі члени речення, пряму мову;
- ❖ основні поняття мовлення і спілкування;
- ❖ норми українського мовленнєвого етикету.

Абітурієнти повинні вміти:

- ❖ самостійно здобувати знання, працювати з навчальною літературою;
- ❖ користуватись словниками різних типів;
- ❖ знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх, правильно писати з вивченими орфограмами, знаходити і виправляти орфографічні помилки;
- ❖ обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою вивчених правил;
- ❖ правильно вживати в мовленні речення, різні за будовою та метою висловлювання;
- ❖ створювати монологічні висловлювання різних типів, стилів, жанрів з урахуванням ситуації спілкування;
- ❖ дотримуватись норм українського мовленнєвого етикету.

У програмі подано перелік тем.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Вступ. Фонетика. Орфоепія. Графіка.
Орфографія.
Лексикологія. Фразеологія. Будова слова. Словотвір.
Морфологія.
<ul style="list-style-type: none">● Іменник.● Прикметник.● Числівник. Займенник.● Дієслово. Дієприкметник.● Дієприслівник. Прислівник.● Прийменник. Сполучник.● Частка. Вигук
Синтаксис. Пунктуація.

• Двоскладні та односкладні речення.
• Неповні речення. Речення з однорідними членами.
• Речення із звертаннями. Вставними словами. Речення з відокремленими членами
• Пряма і непряма мова. Діалог.
• Складне речення. Складносурядне речення.
• Складнопідрядне та безсполучникове речення.
• Складне речення з різними видами зв'язку.

ВСТУП. ФОНЕТИКА. ОРФОЕПІЯ. ГРАФІКА

Мова – найважливіший засіб пізнання, спілкування і впливу.

Українська мова – державна мова України. Розвиток української мови. Українська мова у світі. Роль мови у формуванні і самовираженні особистості.

Звуки мови і звуки мовлення.

Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі; вимова звуків, що позначаються буквами г і ґ.

Позначення звуків мовлення на письмі.

Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, е, ї.

Склад. Основні правила переносу. Наголос. Вимова наголошених і ненаголошених голосних і позначення їх на письмі.

Ненаголошенні голосні е, и, о в коренях слів. Чергування голосних o-a, e-i, e-u, e-o, після ж, ч, и. и, і після ж, ч, и, іц та г, к, х у коренях слів. Ненаголошенні голосні, що не перевіряються наголосом.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі.

Чергування приголосних. Основні вимоги чергування у-в, і-ї. Уподібнення приголосних. Спрощення в групах приголосних.

ОРФОГРАФІЯ

Правила вживання м'якого знака.

Правила вживання апострофа.

Сполучення йо, ъо.

Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.

Написання слів іншомовного походження.

Правопис префіксів.

Творення і правопис складних слів.

Вживання великої літери.

Передача російських власних назв українською мовою.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ. БУДОВА СЛОВА, СЛОВОТВІР

Лексичне значення слова.

Однозначні і багатозначні слова. Вживання слів у прямому і переносному значеннях.

Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми.

Поняття про фразеологізми. Джерела української фразеології. Прислів'я, приказки і афоризми як різновиди фразеологізмів. Фразеологізми в ролі членів речення.

Корінь, суфікс, префікс, і закінчення – значущі частини слова.

Змінювання і творення слів.

Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід слів з однієї частини мови в іншу.

Зміни приголосних при творенні слів: іменників з суфіксом – *ин(a)* від прікметників на *-ський*, *-цький*, іменників і прікметників, що мають буквосполучення *-чн-* (*-шн-*); зміни приголосних при творенні прікметників на *-зъкий*, *-цъкий*, *-ський* та іменників на *-зво*, *-чтво*, *-ство*.

Сполучні *o*, *e* в складних словах.

Написання слів з *пів-*, *напів-* разом, через дефіс, з апострофом.

Дефіс у складних словах.

Творення і правопис складноскорочених слів.

Правильна вимова складноскорочених слів. Узгодження із складноскороченими словами прікметників та дієслів минулого часу.

МОРФОЛОГІЯ

Іменник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Іменники, що означають назви істот і неістот. Загальні і власні назви.

Рід іменників. Іменники спільногороду.

Число іменників. Іменники, що мають форму тільки одинини або тільки множини. Відмінки іменників. Кличний відмінок в українській мові. Типи відмін іменників. Незмінювані іменники. Норми відмінювання іменників. Особливості відмінювання іменників, що вживаються тільки в множині. Основні способи творення іменників, найчастіше вживані суфікси.

Правопис іменників

Велика буква і лапки у власних назвах.

Не з іменниками.

Букви *-а(я)*, *-у(ю)* в закінченнях іменників 2 відміни.

Букви *e*, *i* в суфіксах *-ечок-*, *-ечк-*, *-ичок-*, *-ичк-*, *-інн(я)-*, *-енн(я)-*, *-н(я)-*, *-инн(я)-*, *-ив(о)-*, *-ев(о)-*.

Написання і відмінювання чоловічих та жіночих імен по батькові.

Прікметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прікметники. Повні і короткі форми прікметників.

Ступені порівняння прікметників.

Прікметники твердої і м'якої груп, їх відмінювання.

Способи творення прікметників. Найчастіше вживані суфікси.

Правопис прікметників

Правопис голосних у закінченнях прікметників.

Не з прікметниками.

Букви *ь*, *е* в суфіксах на означення пестливості та неповноти ознаки (*-еньк*, *-есеньк-*, *-ісіньк-*, *юсіньк-*, *-уват-*, *-юват-*).

Букви *ь*, *е*, *о*, *и* в прикметникових суфіксах –*ськ-*, –*ев-*, (*-ев-*), –*ов-* (*йов-*, –*вов-*), –*ин-*, –*їн-*, –*ичн-*, а також у прикметниках на –*зъкий*, –*цъкий*.

Букви *н* та *нн* у прикметниках.

Написання складних прикметників разом і через дефіс.

Написання прізвищ прикметникової форми.

Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові і збірні) і порядкові.

Числівники прості і складені.

Відмінювання кількісних числівників. Відмінювання порядкових числівників.

Правопис числівників

Буква *ь* на кінці числівників та перед закінченням у непрямих відмінках.

Роздільне написання складених числівників.

Написання разом порядкових числівників з –*тисячний*.

Вживання форм непрямих відмінків кількісних числівників.

Правильне вживання числівників для позначення дат, часу (годин).

Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди займенників: особові, присвійні, вказівні та зворотні; питальні, заперечні та відносні; неозначені й означальні. Творення заперечних та неозначених займенників.

Правопис займенників

Написання прийменників із займенниками окремо.

Н в особових займенниках 3-ї особи після прийменників.

Дефіс у неозначених займенниках.

Hi в заперечних займенниках.

Уживання займенників для зв'язку речень у тексті. Правильне вживання особових займенників.

Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Особливі форми дієслова: дієприслівник, дієприкметник.

Неозначена форма (інфінітив) та особові форми.

Доконаний і недоконаний види дієслова.

Часи дієслова. Минулий час. Зміна дієслів у минулому часі. Теперішній час.

Майбутній час. Відмінювання дієслів теперішнього і майбутнього часу.

Дієслова I і II дієвідмін.

Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення дієслів умовного способу.

Творення дієслів наказового способу.

Безособові дієслова.

Способи творення дієслів.

Правопис дієслів

Не з дієсловом.

Правопис –*ться*, –*шся* в кінці дієслів.

Букви *е*, *и* в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін.

Буква *ь* у діесловах наказового способу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього і минулого часу. Безособові дієслівні форми на *-но*, *-то*.

Правопис дієприкметників.

Правопис голосних у закінченнях дієприкметників.

Відокремлення комами дієприкметників зворотів (після означуваного іменника).

Правопис голосних і приголосних у суфіках дієприкметників.

Н у дієприкметниках та *нн* у прикметниках дієприкметникового походження.

Не з дієприкметниками.

Особливості вживання і перекладу дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма діеслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення та вживання.

Правопис дієприслівників

Коми при дієприслівниковому звороті й однічному дієприслівникові.

Не з дієприслівниками.

Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Правопис прислівників.

Букви *н* та *нн* у прислівниках.

Не і *ні* з прислівниками.

И та *і* в кінці прислівників.

Дефіс у прислівниках.

Написання прислівників разом і окремо.

Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку в словосполученні. Непохідні та похідні прийменники.

Правопис прийменників.

Написання похідних прийменників разом, окремо і через дефіс. Особливості вживання прийменників з іменниками.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності й підрядності, їх види. Вживання сполучників у простому і складному реченнях.

Правопис сполучників.

Написання сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Розряди часток за значенням.

Правопис часток.

Написання часток *-бо*, *-но*, *-то*, *-таки*. *Не* з різними частинами мови.

Вигук як особлива частина мови.

Правопис вигуків

Дефіс у вигуках.

Кома і знак оклику при вигуках.

СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

Словосполучення.

Будова і види словосполучень за способами вираження головного слова.

Речення

Речення прості і складні, двоскладні і односкладні.

ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ

ДВОСКЛАДНІ РЕЧЕННЯ. ГОЛОВНІ І ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

Підмет і присудок головні члени речення.

Способи вираження підмета. Простий і складений присудок (іменний і дієслівний).

Правопис

Тире між підметом і присудком.

Означення, додаток і обставина як другорядні члени речення.

Прикладка як різновид означення. Види обставин (за значенням). Порівняльний зворот.

Написання непоширеніх прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки.

Видлення порівняльних зворотів комами.

ОДНОСКЛАДНІ РЕЧЕННЯ

Односкладні прості речення з головним членом у формі **присудка** (означеного-особові, неозначенено-особові, узагальнено – особові, безособові) і **підмета** (називні). Односкладні речення як частини складного речення.

НЕПОВНІ РЕЧЕННЯ

Повні й неповні речення.

Правопис

Тире в неповних реченнях.

РЕЧЕННЯ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ

Однорідні члени речення (із сполучниковим, безсполучниковим і мішаним зв'язком). Речення з кількома рядами однорідних членів. Однорідні й неоднорідні означення. Узагальнюючі слова в реченнях з однорідними членами.

Правопис

Кома між однорідними членами.

Двокрапка і тире при узагальнюючих словах у реченнях з однорідними членами.

РЕЧЕННЯ ІЗ ЗВЕРТАННЯМИ, ВСТАВНИМИ СЛОВАМИ (СЛОВОСПОЛУЧЕННЯМИ І РЕЧЕННЯМИ)

Звертання непоширені і поширені. Вставні слова (словосполучення, речення).

Правопис

Розділові знаки при звертанні і вставних словах.

РЕЧЕННЯ З ВІДОКРЕМЛЕНИМИ ЧЛЕНАМИ

Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі).

Правопис

Розділові знаки при відокремлених членах.

ПРЯМА І НЕПРЯМА МОВА. ДІАЛОГ

Пряма і непряма мова як засоби передачі чужої мови. Заміна прямої мови непрямою.

Цитата як спосіб передачі чужої мови.

Діалог.

Правопис

Розділові знаки при прямій мові.

Розділові знаки при цитаті.

Розділові знаки при діалозі.

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

Складне речення і його ознаки. Складні речення без сполучників, з сурядним і підрядним зв'язко

СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Смислові зв'язки між простими реченнями в складносурядному.

Правопис

Розділові знаки між простими реченнями в складносурядному.

СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії і ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові).

Правопис

Розділові знаки між головним і підрядним реченнями. Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними.

БЕЗСПОЛУЧНИКОВЕ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

Безсполучникове складне речення. Смислові відношення між простими реченнями.

Правопис

Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.

Правопис

Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Беляєв О.М. та ін. Українська мова, 10-11 класи. -К.: Освіта, 2014.
- 2.Ющук І.П. Українська мова . -К.: Либідь, 2016.
- 3.Ладоня В.О. Українська мова, посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів. - К: Вища школа, 2014.
- 4.Лобода В.В., Скуратівський В.Л. Українська мова в таблицях: довідник.-К., 2013.
- 5.Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів. -К: Вища школа, 2015.
- 6.Орфографічний словник української мови.-К., 2015.
7. Бріцина В.М. Російсько - український словник – довідник. – К: Довіра, 2015.
8. Український правопис /НАН України, Ін-т мовознавства ім.О.О.Потебні; Ін-т української мови – стереотип. Вид. -К.: Наукова думка, 2014.
- 9.Чак Е.Д. Складні випадки правопису та слововживання. – К, 2016.
10. Плющ М.Я. Бевзенко С. П. Грипас Н.Я. Сучасна літературна українська мова. – К: Вища школа, 2014.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НА ОСНОВІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Кількість правильних відповідей	Оцінка за 12-ти балльною шкалою
60	12
59	11,9
58	11,8
57	11,7
56	11,6
55	11,5
54	11,4
53	11,3
52	11,2
51	11,1
50	11
49	10,8
48	10,6
47	10,4
46	10,2
45	10
44	9,8
43	9,6
42	9,4
41	9,2
40	9
39	8,8
38	8,6
37	8,4
36	8,2
35	8
34	7,8
33	7,6
32	7,4
31	7,2

Кількість правильних відповідей	Оцінка за 12-ти балльною шкалою
30	7
29	6,8
28	6,6
27	6,4
26	6,2
25	6
24	5,8
23	5,6
22	5,4
21	5,2
20	5
19	4,8
18	4,6
17	4,4
16	4,2
15	4,0
14	3,8
13	3,6
12	3,4
11	3,2
10	3
9	2,8
8	2,6
7	2,4
6	2,2
5	2
4	1,8
3	1,6
2	1,4
1	1,2

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ
для вступного випробування
на основі повної загальної середньої освіти

Загальна сума балів:	Оцінка за 12 і 200 балльною шкалою
60	12 – 200
59-57	11 – 190
56-51	10 – 180
50-44	9 - 170
43-38	8 – 160
37-31	7 - 150
30-25	6 - 140
24-18	5 - 130
17-10	4 - 120
9-7	3 - 110
6-4	2-100
3-0	1-100